

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över Gestaltad livsmiljö (SOU 2015:88)

Inledning

Region Värmland är en regional utvecklingsorganisation med uppdraget att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i Värmland. Våra medlemmar är landstinget och Värmlands sexton kommuner. Vi tar utgångspunkt i *Värmlandsstrategin*, den regionala utvecklingsstrategin 2014–2020.

Ett av strategins fyra prioriterade områden är livskvalitet för alla. Där framhålls att en mångfald av attraktiva boendeanternativ och lockande livsmiljöer är faktorer som ökar Värmlands attraktionskraft. Här kan ett medvetet och systematiskt arbete med arkitektur, form och design göra skillnad.

Den fysiska planeringen är framförallt en uppgift för kommunerna. Vissa planeringsfrågor har dock konsekvenser över kommungränserna och sätter regionala avtryck. Därför är det angeläget att öka samarbetet kring den fysiska planeringen. Här har Region Värmland en viktig roll.

Förmåga till förnyelse är helt avgörande för att näringslivet ska bevara och stärka sin konkurrenskraft och för att samhället ska klara av större samhälleliga utmaningar. Förnyelsekraften genom nya produkter, processer och affärskoncept måste också vara hög. Här har design- och formfrågorna en självklar plats, också i det regionala perspektivet, och med Karlstads universitet som en nyckelaktör.

Region Värmland har det regionala kulturpolitiska ansvaret i länet och ingår sedan 2013 i kultursamverkansmodellen. Region Värmlands arbete med konst och kultur utgår från *Värmlands kulturplan 2013–2016*.

I kulturplanen poängteras att den gemensamma miljön med gator, torg, parker, bostadsområden och strövområden är viktig för livet i lokalsamhället. Kommunerna har ett stort ansvar för att den är funktionell, trygg och estetiskt tilltalande, och att den är tillgänglig för alla och erbjuder goda tillfällen till

möten och gemenskap. Att vårda och utveckla värdefulla kulturella miljöer – både äldre och modernare – är en viktig del av arbetet, med tydliga kopplingar också till kulturmiljöområdet.

Kulturplanen lyfter fram att en utvecklad satsning på konstnärlig utsmyckning vid ny- och ombyggnation av offentliga miljöer både kan ge konsten ett större utrymme i offentliga miljöer och vara ett sätt att tillvarata konstnärernas kompetenser och öka deras möjligheter att försörja sig.

Region Värmland ansvarar för den regionala hemslojdsverksamheten, men har i övrigt ingen egen verksamhet inom området arkitektur, design och form. Regionen kan dock ge ekonomiskt stöd till projekt inom dessa områden, under förutsättning att de har ett regionalt mervärde. Det kan till exempel vara projekt som ökar medvetenheten om kulturens betydelse i samhällsplanering, stadsbyggnad och utformning av den offentliga miljön. Region Värmland har också genom stödet till klustren The Paper Province och The Packaging Arena bidragit till att utveckla designkunskapen inom pappers- och förpackningsindustrin.

Synpunkter

Region Värmland instämmer i att arkitektur, form och design måste ses som delar i en helhet, där det allt bredare designområdet och dess betydelse för näringslivsutveckling lyfts fram på ett tydligt sätt. Vi instämmer i utredningens konstaterande att det regionala perspektivet är viktigt (5.3.5).

6 Nya mål för arkitektur-, form- och designpolitiken

Region Värmland ser positivt på att de nya målen präglas av ett bredare angreppssätt, där målen utformas så att de i högre grad kan samspela med de kulturpolitiska målen och övriga relevanta mål inom till exempel samhällsbyggande och regional utveckling. En bred samverkan mellan olika politikområden är en förutsättning för en gynnsam samhällsutveckling, både i nationellt, regionalt och kommunalt perspektiv.

7 Myndigheten för Gestaltad livsmiljö

Region Värmland ser ingen anledning till att etablera en ny statlig kulturmyndighet inom arkitektur-, form- och designområdet. Region Värmland instämmer dock i att en hållbar politik för arkitektur, form och design är en angelägenhet för hela landet, och att en ny myndighet för gestaltad livsmiljö – eller annan lämplig myndighet – bör få i uppdrag att samarbeta med befintliga aktörer och stödja utvecklingen av lokala mötesplatser inom området. Universiteten bör vara en självklar aktör i detta arbete. De regionala samverkansstrukturerna kan självklart utvecklas och stärkas, men detta kräver också ett ekonomiskt och praktiskt stöd från den nationella nivån.

8 Det offentliga och insatser inom arkitektur, form och design

Region Värmland instämmer i att en ny nationell politik på arkitektur-, form- och designområdet kan vara ett stöd och en inspiration för kommunernas insatser, men det förutsätter att Myndigheten för Gestaltad livsmiljö tillförs nödvändiga resurser för till exempel kompetens- och metodutveckling.

REGION VÄRMLAND

Region Värmland ser positivt på förslaget att inrätta en utvecklingsfond för att främja området arkitektur, form och design i hela landet. I dagens nationella stödsystem saknas i stor utsträckning möjligheter att stödja detta område.

Utredningen föreslår att bidragsgivning till arkitektur, form och design ska föras in i kultursamverkansmodellen, men utan att mer pengar tillförs modellen. Detta vore olyckligt. Att inkludera nya områden i kultursamverkansmodellen utan att samtidigt tillföra nya medel, riskerar att skapa orealistiska förväntningar hos regionala aktörer.

9 Höjd kompetensnivå inom offentlig upphandling

Region Värmland ser positivt på förslagen att stärka stödet för att öka kompetensen hos kommunerna inom upphandling av varor och tjänster inom området arkitektur, form och design.

REGION VÄRMLAND

Regionstyrelsen

Tomas Riste
Ordförande